Codul civil

actualizat la 20 septembrie 2024

Ediție îngrijită de
Cristian Paziuc
lect.univ.dr., avocat

solomon
2024

Cuprins

Codul civil 1

Index 607

Legislație conexă 625

Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil (*extras*) 625

Legea nr. 140/2022 privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilităţi intelectuale şi psihosociale şi modificarea şi completarea unor acte normative (*extras*) 654

Titlul V. Obligația de întreținere

Capitolul I. Dispoziții generale

Art. 513. Caracterul legal al obligației de întreținere. Obligația de întreținere există numai între persoanele prevăzute de lege. Ea se datorează numai dacă sunt întrunite condițiile cerute de lege.

Art. 514. Caracterul personal al obligației de întreținere.

(1) Obligația de întreținere are caracter personal.

(2) Ea se stinge prin moartea debitorului sau a creditorului obligației de întreținere, dacă prin lege nu se prevede altfel.

(3) Dreptul la întreținere nu poate fi cedat și nu poate fi urmărit decât în condițiile prevăzute de lege.

Art. 515. Inadmisibilitatea renunțării la întreținere. Nimeni nu poate renunța pentru viitor la dreptul său la întreținere.

Capitolul II. Persoanele între care există obligația de întreținere și ordinea în care aceasta se datorează

Art. 516. Subiectele obligației de întreținere. (1) Obligația de întreținere există între soț și soție, rudele în linie dreaptă, între frați și surori, precum și între celelalte persoane anume prevăzute de lege.

(2) Dispozițiile alin. (1) privind obligația de întreținere între rudele în linie dreaptă, precum și între frați și surori sunt aplicabile și în cazul adopției.

(3) Obligația de întreținere există între foștii soți, în condițiile prevăzute de lege.

Art. 517. Întreținerea copilului de către soțul părintelui său.

(1) Soțul care a contribuit la întreținerea copilului celuilalt soț este obligat să presteze întreținere copilului cât timp acesta este minor, însă numai dacă părinții săi firești au murit, sunt dispăruți ori sunt în nevoie.

(2) La rândul său, copilul poate fi obligat să dea întreținere celui care l-a întreținut astfel timp de 10 ani.

Art. 518. Obligația de întreținere aparținând moștenitorilor.

(1) Moștenitorii persoanei care a fost obligată la întreținerea unui minor sau care i-a dat întreținere fără a avea obligația legală sunt ținuți, în măsura valorii bunurilor moștenite, să continue întreținerea, dacă

părinții minorului au murit, sunt dispăruți sau sunt în nevoie, însă numai cât timp cel întreținut este minor.

(2) În cazul în care sunt mai mulți moștenitori, obligația este solidară, fiecare dintre ei contribuind la întreținerea minorului proporțional cu valoarea bunurilor moștenite.

Art. 519. Ordinea de plată a întreținerii. Întreținerea se datorează în ordinea următoare:

a) soții și foștii soți își datorează întreținere înaintea celorlalți obligați;

b) descendentul este obligat la întreținere înaintea ascendentului, iar dacă sunt mai mulți descendenți sau mai mulți ascendenți, cel în grad mai apropiat înaintea celui mai îndepărtat;

c) frații și surorile își datorează întreținere după părinți, însă înaintea bunicilor.

Art. 520. Întreținerea în cazul desfacerii adopției. După încetarea adopției, adoptatul poate cere întreținere numai de la rudele sale firești sau, după caz, de la soțul său.

Art. 521. Pluralitatea de debitori. (1) În cazul în care mai multe dintre persoanele prevăzute la art. 516 sunt obligate să întrețină aceeași persoană, ele vor contribui la plata întreținerii, proporțional cu mijloacele pe care le au.

(2) Dacă părintele are drept la întreținere de la mai mulți copii, el poate, în caz de urgență, să pornească acțiunea numai împotriva unuia dintre ei. Cel care a plătit întreținerea se poate întoarce împotriva celorlalți obligați pentru partea fiecăruia.

Art. 522. Obligația subsidiară. În cazul în care cel obligat în primul rând la întreținere nu are mijloace îndestulătoare pentru a acoperi nevoile celui care o cere, instanța de tutelă le poate obliga pe celelalte persoane îndatorate la întreținere să o completeze, în ordinea stabilită la art. 519.

Art. 523. Divizibilitatea întreținerii. Când cel obligat nu poate presta, în același timp, întreținere tuturor celor îndreptățiți să o ceară, instanța de tutelă, ținând seama de nevoile fiecăreia dintre aceste persoane, poate hotărî fie ca întreținerea să se plătească numai uneia dintre ele, fie ca întreținerea să se împartă între mai multe sau toate persoanele îndreptățite să o ceară. În acest caz, instanța hotărăște, totodată, modul în care se împarte întreținerea între persoanele care urmează a o primi.

Capitolul III. Condițiile obligației de întreținere

Art. 524. Creditorul întreținerii. Are drept la întreținere numai cel care se află în nevoie, neputându-se întreține din munca sau din bunurile sale.

Art. 525. Dreptul la întreținere al minorului. (1) Minorul care cere întreținere de la părinții săi se află în nevoie dacă nu se poate întreține din munca sa, chiar dacă ar avea bunuri.

(2) Cu toate acestea, în cazul în care părinții n-ar putea presta întreținerea fără a-și primejdui propria lor existență, instanța de tutelă poate încuviința ca întreținerea să se asigure prin valorificarea bunurilor pe care acesta le are, cu excepția celor de strictă necesitate.

Art. 526. Comportamentul necorespunzător. (1) Nu poate pretinde întreținere acela care s-a făcut vinovat față de cel obligat la întreținere de fapte grave, contrare legii sau bunelor moravuri.

(2) Acela care se află în stare de nevoie din culpa sa poate cere numai întreținerea de strictă necesitate.

Art. 527. Debitorul întreținerii. (1) Poate fi obligat la întreținere numai cel care are mijloacele pentru a o plăti sau are posibilitatea de a dobândi aceste mijloace.

(2) La stabilirea mijloacelor celui care datorează întreținerea se ține seama de veniturile și bunurile acestuia, precum și de posibilitățile de realizare a acestora; de asemenea, vor fi avute în vedere celelalte obligații ale sale.

Recurs în interesul legii: Prin **Decizia nr. 21/2015** (M. Of. nr. 943 din 21 decembrie 2015), ICCJ a stabilit că, *în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 527 alin. (2) și art. 529 alin. (1) și (2) din Codul civil, echivalentul valoric al normei de hrană prevăzute de art. 2 alin. (4) și art. 4 alin. (4) din O.G. nr. 26/1994 privind drepturile de hrană, în timp de pace, ale personalului din sectorul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu se include în totalul veniturilor nete lunare în raport de care se stabilește pensia de întreținere datorată de către părintele copilului.*

Art. 528. Dovada stării de nevoie. Starea de nevoie a persoanei îndreptățite la întreținere, precum și mijloacele celui care datorează întreținere pot fi dovedite prin orice mijloc de probă.

Capitolul IV. Stabilirea și executarea obligației de întreținere

Art. 529. Cuantumul întreținerii. (1) Întreținerea este datorată potrivit cu nevoia celui care o cere și cu mijloacele celui care urmează a o plăti.

(2) Când întreținerea este datorată de părinte, ea se stabilește până la o pătrime din venitul său lunar net pentru un copil, o treime pentru 2 copii și o jumătate pentru 3 sau mai mulți copii.

(3) Cuantumul întreținerii datorate copiilor, împreună cu întreținerea datorată altor persoane, potrivit legii, nu poate depăși jumătate din venitul net lunar al celui obligat.

Recurs în interesul legii: Decizia nr. 21/2015 (M. Of. nr. 943 din 21 decembrie 2015) – a se vedea *supra*, sub art. 527.

Art. 530. Modalitățile de executare. (1) Obligația de întreținere se execută în natură, prin asigurarea celor necesare traiului și, după caz, a cheltuielilor pentru educare, învățătură și pregătire profesională.

(2) Dacă obligația de întreținere nu se execută de bunăvoie, în natură, instanța de tutelă dispune executarea ei prin plata unei pensii de întreținere, stabilită în bani.

(3) Pensia de întreținere se poate stabili sub forma unei sume fixe sau într-o cotă procentuală din venitul net lunar al celui care datorează întreținere. Dispozițiile art. 529 alin. (2) și (3) rămân aplicabile.

Art. 531. Modificarea și încetarea pensiei de întreținere. (1) Dacă se ivește o schimbare în ceea ce privește mijloacele celui care prestează întreținerea și nevoia celui care o primește, instanța de tutelă, potrivit împrejurărilor, poate mări sau micșora pensia de întreținere sau poate hotărî încetarea plății ei.

(2) Pensia de întreținere stabilită într-o sumă fixă se indexează de drept, trimestrial, în funcție de rata inflației.

Recurs în interesul legii: Prin **Decizia nr. 6/2019** (M. Of. nr. 197 din 12 martie 2019), ICCJ a stabilit că, *în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 1.616-1.618 lit. c) raportat la art. 499, art. 514 alin. (1) și (3), art. 515, art. 525 alin. (1), art. 529-531 din Codul civil și art. 729 alin. (3) și (7) din Codul de procedură civilă, instanța de tutelă va putea dispune compensația obligațiilor de întreținere datorate de fiecare părinte copilului care nu locuiește cu acesta, până la limita celei mai mici dintre ele și în măsura în care compensația nu contravine interesului superior al copilului.*

Art. 532. Data de la care se datorează pensia de întreținere.

(1) Pensia de întreținere se datorează de la data cererii de chemare în judecată.

(2) Cu toate acestea, pensia poate fi acordată și pentru o perioadă anterioară, dacă introducerea cererii de chemare în judecată a fost întârziată din culpa debitorului.

Art. 533. Plata pensiei de întreținere. (1) Pensia de întreținere se plătește în rate periodice, la termenele convenite de părți sau, în lipsa acordului lor, la cele stabilite prin hotărâre judecătorească.

(2) Chiar dacă creditorul întreținerii a decedat în perioada corespunzătoare unei rate, întreținerea este datorată în întregime pentru acea perioadă.

(3) De asemenea, părțile pot conveni sau, dacă sunt motive temeinice, instanța de tutelă poate hotărî ca întreținerea să se execute prin plata anticipată a unei sume globale care să acopere nevoile de întreținere ale celui îndreptățit pe o perioadă mai îndelungată sau pe întreaga perioadă în care se datorează întreținerea, în măsura în care debitorul întreținerii are mijloacele necesare acoperirii acestei obligații.

Art. 534. Restituirea întreținerii nedatorate. Dacă, din orice motiv, se dovedește că întreținerea prestată, de bunăvoie sau ca urmare a unei hotărâri judecătorești, nu era datorată, cel care a executat obligația poate să ceară restituirea de la cel care a primit-o sau de la cel care avea, în realitate, obligația să o presteze, în acest din urmă caz, pe temeiul îmbogățirii fără justă cauză.